

Chính sách tạm dừng đóng vào quỹ hưu trí và tử tuất đối với doanh nghiệp bị ảnh hưởng bởi Dịch COVID-19

Từ Thị Phương Uyên

Luật sư

VPLS NHQuang&Cộng sự

Dịch COVID-19 hiện nay cho dù phần nào đã được kiểm soát tại Việt Nam, tuy nhiên diễn biến vẫn còn phức tạp, khó lường. Sự ảnh hưởng của đại dịch này gây tác động rất lớn đến mọi lĩnh vực, ngành nghề trong xã hội. Theo số liệu thống kê tại Cổng thông tin quốc gia về đăng ký doanh nghiệp, trong (04) bốn tháng đầu năm 2020, tổng số doanh nghiệp tạm ngừng hoạt động trên cả nước tăng 30,56% so với tổng số doanh nghiệp tạm ngừng hoạt động cùng kỳ năm 2019.

Hàng loạt doanh nghiệp đã phải lựa chọn các phương án xử lý khác nhau như thỏa thuận với người lao động (NLĐ) về việc hoãn thực hiện hợp đồng lao động (HĐLĐ), tạm ngừng công việc, tạm thời chuyển NLĐ làm công việc khác, thu hẹp sản xuất, giảm chỗ làm việc, cho NLĐ nghỉ việc. Tùy thuộc vào từng phương án cụ thể mà doanh nghiệp sẽ bắt buộc phải tuân theo các quy định về chế độ bảo hiểm xã hội (BHXH), bảo hiểm y tế (BHYT), bảo hiểm thất nghiệp (BHTN) để đảm bảo quyền lợi cho NLĐ.

Trước những khó khăn của doanh nghiệp và với mục đích nhằm hỗ trợ phần nào gánh nặng tài chính cho nhóm đối tượng này, Bảo hiểm xã hội Việt Nam (BHXHVN) ban hành Công văn số 860/BHXH-BT ngày 17/03/2020 về tạm dừng đóng vào quỹ hưu trí và tử tuất đối với đối tượng bị ảnh hưởng bởi Dịch COVID-19 (**Công văn 860**) và mới đây nhất, Chính phủ tiếp tục ban hành Nghị quyết số 42/NQ-CP ngày 09/04/2020 có nội dung liên quan đến chính sách tạm dừng đóng quỹ hưu trí, tử tuất đối với đối tượng bị ảnh hưởng bởi Dịch COVID-19 (**Nghị quyết 42**).

Theo đó, doanh nghiệp gặp khó khăn vì Dịch COVID-19 khi đáp ứng các điều kiện nhất định sẽ được hưởng chính sách tạm dừng đóng quỹ hưu trí, tử tuất. Tuy nhiên, doanh nghiệp cần lưu ý một số vấn đề sau:

- Công văn 860 là một văn bản nội bộ của BHXHVN được ban hành để thực hiện theo Chỉ thị số 11/CT-TTg ngày 04/03/2020 của Thủ tướng Chính phủ về các nhiệm vụ, giải pháp cấp bách tháo gỡ khó khăn cho sản xuất kinh doanh, bảo đảm an sinh xã hội ứng phó với Dịch

COVID-19 (**Chỉ thị 11**), không phải là một văn bản quy phạm pháp luật. Trong khi Nghị quyết 42 là một văn bản quy phạm pháp luật, có hiệu lực bắt buộc chung¹. Do đó, những nội dung hướng dẫn nào của Công văn 860 mà không đúng với Nghị quyết 42 thì sẽ không có giá trị áp dụng.

- Hơn nữa, ngày 04/05/2020, Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội cũng đã ban hành Công văn số 1511/LĐTBXH-BHXH gửi đến UBND các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương và BHXHVN hướng dẫn việc tạm dừng đóng vào quỹ hưu trí và tử tuất để thực hiện Nghị quyết 42 và Chỉ thị 11 (**Công văn 1511**). Như vậy, Công văn 1511 được ban hành sau xem như là một văn bản hướng dẫn tổng hợp về việc tạm dừng đóng vào quỹ hưu trí và tử tuất theo các chính sách mới nhất của Chính phủ. Mặc dù đến thời điểm hiện tại (07/05/2020), BHXHVN chưa ban hành văn bản mới để thay thế Công văn 860.

Do đó, việc áp dụng chính sách tạm dừng đóng vào quỹ hưu trí và tử tuất đối với doanh nghiệp bị ảnh hưởng bởi Dịch COVID-19 sẽ tuân thủ theo các điều kiện tại Công văn 1511 – văn bản hướng dẫn chi tiết chính sách liên quan theo Chỉ thị 11 và Nghị quyết 42, nội dung cụ thể như sau:

Nội dung quy định	Công văn 860 (thực hiện Chỉ thị 11)	Nghị quyết 42	Công văn 1511 (thực hiện Nghị quyết 42 và Chỉ thị 11)
Đối tượng được hỗ trợ	Các doanh nghiệp hoạt động trong các ngành nghề dịch vụ vận tải hành khách, du lịch, lưu trú, nhà hàng và các ngành nghề đặc biệt khác gặp khó khăn do Dịch COVID-19 ² gây ra.	Các doanh nghiệp bị ảnh hưởng bởi Dịch COVID-19 ³ .	Doanh nghiệp thuộc một trong các trường hợp sau ⁵ : - Tạm dừng sản xuất, kinh doanh từ 01 tháng trở lên do gặp khó khăn khi thay đổi cơ cấu, công nghệ hoặc do khủng hoảng, suy thoái kinh tế hoặc thực hiện chính sách của Nhà nước khi tái cơ cấu nền kinh tế hoặc thực hiện cam kết quốc tế; - Gặp khó khăn do thiên tai, hỏa hoạn, dịch bệnh, mất mùa.
Điều kiện/ Hệ quả tác động của	(1) Doanh nghiệp không bố trí được việc làm cho NLĐ, trong đó số lao động thuộc diện tham gia BHXH	Doanh nghiệp phải giảm từ 50% lao động tham gia BHXH trở lên so với thời điểm cơ	(1) Doanh nghiệp không bố trí được việc làm cho NLĐ, trong đó số lao động thuộc diện tham gia BHXH phải

¹ Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật 2015, Điều 3 khoản 1, Điều 4

² Công văn 860, mục 1, điểm a

³ Nghị quyết 42, mục III, khoản 1

⁵ Công văn 1511, mục I

Dịch COVID-19	phải tạm thời nghỉ việc từ 50% tổng số lao động có mặt tại doanh nghiệp trước khi doanh nghiệp tạm dừng sản xuất, kinh doanh trở lên; hoặc (2) Doanh nghiệp bị thiệt hại trên 50% tổng giá trị tài sản do dịch bệnh gây ra (không kể giá trị tài sản là đất).	quan có thẩm quyền công bố dịch (kể cả lao động ngừng việc, tạm hoãn thực hiện hợp đồng lao động, thỏa thuận nghỉ không hưởng lương).	tạm thời nghỉ việc từ 50% tổng số lao động có mặt trước khi tạm dừng sản xuất, kinh doanh trở lên; hoặc (2) Doanh nghiệp bị thiệt hại trên 50% tổng giá trị tài sản do thiên tai, hỏa hoạn, dịch bệnh, mất mùa gây ra (không kể giá trị tài sản là đất); hoặc (3) Doanh nghiệp đã đóng đủ BHXH đến hết tháng 01/2020 và bị ảnh hưởng bởi Dịch COVID-19 dẫn đến phải giảm từ 50% lao động tham gia BHXH trở lên tại thời điểm có văn bản đề nghị so với thời điểm tháng 01/2020.
Phương thức hỗ trợ	Tạm dừng đóng vào quỹ hưu trí và tử tuất.	Tạm dừng đóng vào quỹ hưu trí và tử tuất.	Tạm dừng đóng vào quỹ hưu trí và tử tuất.
Thời hạn áp dụng	Kể từ tháng mà doanh nghiệp có hồ sơ ⁶ đề nghị đến tháng 6/2020. Trong trường hợp đến hết tháng 6/2020 mà Dịch COVID-19 vẫn chưa thuyên giảm, doanh nghiệp có đề nghị tiếp tục được tạm dừng đóng và được cơ quan bảo hiểm chấp thuận, thời hạn tạm dừng đóng được tính kể từ tháng mà doanh nghiệp có hồ sơ đề nghị đến tháng 12/2020. ⁷	Tối đa không quá 12 tháng (áp dụng cho cả người lao động và doanh nghiệp).	Do cơ quan BHXH xem xét, quyết định căn cứ trên văn bản đề nghị và hồ sơ nhận được từ doanh nghiệp, tuy nhiên thời hạn tạm dừng đóng này không quá 12 tháng (đối với điều kiện (1) và (2)); đến hết tháng 06/2020 hoặc 12/2020 ⁸ (đối với điều kiện (3)) tính từ tháng doanh nghiệp có văn bản đề nghị.

⁶ Thông tư 59/2015/TT-BLĐTBXH, Điều 28, khoản 2, điểm b, điểm c; khoản 3

⁷ Công văn 860, mục 1, điểm b

⁸ Chỉ thị 11, Mục II khoản 1 điểm d

Doanh nghiệp cũng cần lưu ý thêm một số điểm sau:

- *Về trách nhiệm đóng bảo hiểm:* doanh nghiệp có trách nhiệm đóng các loại bảo hiểm (BHXH, BHYT, BHTN) cho NLĐ khi giao kết HĐLĐ. Các mức đóng BHXH, BHYT, BHTN được tính trên cơ sở tiền lương tháng tính đóng các loại bảo hiểm của NLĐ. Theo quy định hiện hành về BHXH, mức đóng vào quỹ hưu trí và tử tuất là 22% của quỹ tiền lương đóng BHXH, tương đương với 2/3 số tiền mà NLĐ và doanh nghiệp phải đóng⁹. Do đó, doanh nghiệp cần tuân thủ đóng các chế độ bảo hiểm khác không thuộc diện dừng đóng. Sau khi kết thúc thời hạn dừng đóng, doanh nghiệp vẫn có nghĩa vụ đóng bù quỹ hưu trí và tử tuất của thời gian tạm dừng đóng trước đó¹⁰.
- *Về hồ sơ và thủ tục:* thành phần hồ sơ nộp để xin hưởng chính sách và cơ quan tiếp nhận/thời gian duyệt hồ sơ của doanh nghiệp tại các tỉnh, thành phố khác nhau có thể sẽ khác nhau. Do đó, để đảm bảo thực hiện đúng thủ tục và tiết kiệm thời gian, doanh nghiệp nên tham khảo ý kiến của cơ quan quản lý về BHXH hoặc Phòng/Sở Lao động – Thương binh và Xã hội quản lý trực tiếp để có thêm thông tin chi tiết thực hiện.

Rất mong rằng với các thông tin nêu trên sẽ giúp doanh nghiệp đánh giá được khả năng đáp ứng các điều kiện hưởng chính sách tạm dừng đóng vào quỹ hưu trí và tử tuất của doanh nghiệp mình, qua đó chủ động thực hiện thủ tục một cách nhanh chóng và hiệu quả, góp phần giúp doanh nghiệp vượt qua giai đoạn khó khăn này và sớm ổn định hoạt động trở lại.

Lưu ý: Các nội dung trong bản thông tin pháp lý này là miễn phí, nhằm hỗ trợ cộng đồng và hạn chế các hậu quả pháp lý do Dịch COVID-19 gây ra. Độc giả cần liên hệ với luật sư hoặc người có kiến thức pháp luật để được tư vấn thêm về giải pháp áp dụng phù hợp nhất đối với từng trường hợp cụ thể.

Với mục tiêu hỗ trợ người dân, doanh nghiệp trong việc giảm thiểu rủi ro pháp lý từ Dịch COVID-19, chúng tôi không giữ bản quyền những nội dung ý kiến này. Mọi người có thể chia sẻ để giúp cộng đồng có thêm thông tin cho việc xử lý các tình huống, vướng mắc phát sinh do Dịch COVID-19. Chúng tôi cũng sẽ thường xuyên cập nhật các thông tin mới để cung cấp cho độc giả nhiều hướng dẫn kịp thời và hữu ích.

Độc giả vui lòng liên hệ với chúng tôi qua hòm thư contact@nhquang.com trong trường hợp phát hiện có nội dung nào chưa phù hợp, chưa thấu đáo hay vì một lý do nào khác. Chúng tôi vô cùng cảm kích.

Hy vọng tất cả chúng ta được bình an và hạn chế được rủi ro, tổn thất từ Dịch COVID-19.